

ΜΚΟ

χωρίς το Μ:

Στοιχεία από την ιστορική καταγωγή τους και τις πολλαπλές υπηρεσίες που προσφέρουν στο σύγχρονο κράτος

Μη-Κυβερνητικές Οργανώσεις. Εκ πρώτης όψης, αυτός ο τίτλος φαντάζει κάπως παράξενος. Δεν προσδιορίζει αυτό που κάνουν αυτές οι οργανώσεις αλλά αυτό που δεν είναι· δεν είναι κυβερνητικές μας λένε. Και γιατί η προεμούρα να μας πούνε ότι δεν είναι κυβερνητικές; Τους ρώτησε κανένας; Υπάρχει περίπτωση κάποιος να μπερδευτεί, γι' αυτό τρέχουν να μας ξεκαθαρίσουν ότι δεν είναι κρατικές;

Πράγματι υπάρχει όντως περίπτωση να μπερδευτεί κανείς, γιατί οι ΜΚΟ κάνουν αυτό ακριβώς: κρατικές δουλειές. Διεκπεραιώνουν κρατικές δουλειές υπό τον μανδύα της ανεξαρτησίας από το κράτος, υπό τον μανδύα της «κοινωνίας των πολιτών», που είναι το άλλο όνομα της μεσαίας τάξης. Διεκπεραιώνουν κρατικές δουλειές, αφήνοντας να εννοηθεί ότι είναι γενικώς «αριστεροί» ή στην χειρότερη των περιπτώσεων «ανθρωπιστές», «αλτρουιστές» και άλλα τέτοια κατάλληλα για διαγωνίσμα έκθεσης της Β' Λυκείου. Διεκπεραιώνουν μια μεγάλη γκάμα κρατικών πολιτικών, στο εσωτερικό, αλλά και στο εξωτερικό. Έχουν διεισδύσει στα μουλωχτά σε τόσες πολλές «δουλειές», οι οποίες είναι αδύνατον να οριστούν εύκολα, εξού και η σύγχυση και η συσκότιση γύρω από τον ρόλο τους τις τελευταίες δεκαετίες.

Την αυξανόμενη σημασία των ΜΚΟ στην άσκηση της κρατικής πολιτικής, ιδιαίτερα στο πεδίο της κοινωνικής πρόνοιας, την είχαμε μυριστεί εδώ και καιρό¹. Πιο πρόσφατα είχαμε διακρίνει ότι οι ΜΚΟ είχαν μετατραπεί σε εγγενές στοιχείο του κρατικού μηχανισμού και ταυτόχρονα το απαραίτητο συμπλήρωμα στην βία που δεχόμαστε, καθώς η κοινωνία μας στρατιωτικοποιείται όλο και περισσότερο². Είχαμε ακόμα εντοπίσει την προσπάθεια «ανθρωπιστικών» ΜΚΟ, φίλα προσκείμενων στον ΣΥΡΙΖΑ, να λάβουν μεγαλύτερο μερίδιο από την πίτα των ευρωπαϊκών κονδυλίων, για την διαχείριση των παρανομοποιημένων μεταναστών, εις βάρος του υπουργείου δημόσιας τάξης³. Η μέθοδος μας ήταν και εξακολουθεί να είναι η παρακολούθηση των χρηματικών ροών. Είναι μια μέθοδος που μας βοηθάει να εντοπίσουμε και να καταδείξουμε το εύρος της κοινωνικοποίησης των κρατικών πολιτικών και τελικά να αποδείξουμε ότι τα στρατόπεδα συγκέντρωσης έχουν πλέον διαχυθεί σε όλη την ελληνική επικράτεια ως σχέσεις, ως ιδεολογία, ως χρήμα.

Ενάμισι χρόνο τώρα με την «πρώτη φορά αριστερά» στο σβέρκο μας, επιμένουμε ακόμη ότι η γη γυρίζει: ότι το κράτος έχει συνέχεια, ότι είναι ο συλλογικός εκφραστής του ντόπιου κεφαλαίου κι ότι κατά συνέπεια οι αντικρατιστές οφείλουμε να του συμπεριφερόμαστε όπως του αρμόζει. Όλο και περισσότερο όμως, αντιλαμβανόμαστε ότι η γνώση περί του τι ακριβώς είναι το (αριστερό) κράτος δεν είναι ξεκάθαρη. Ίσως το καλύτερο παράδειγμα επ' αυτού να αποτελούν οι μη-κυβερνητικές οργανώσεις, οι οποίες μολονότι συνιστούν αναπόσπαστο κομμάτι των πιο ωμών κρατικών πολιτικών, όπως είναι η διαχείριση των μεταναστών στα στρατόπεδα συγκέντρωσης, μένουν στο απυρόβλητο, παρόλο που διαθέτουν πλούσιο, διδακτικό και ανεξερεύνητο παρελθόν. Όλοι συμφωνούν ότι οι ΜΚΟ εμφανίστηκαν δυναμικά τη δεκαετία του '70 και ότι γιγαντώθηκαν τα επόμενα 20 χρόνια. Όλοι συμφωνούν ότι διέθεταν και διαθέτουν μια προνομιακή σχέση με την αριστερά. Αυτή η προνομιακή σχέση, μαζί με το γεγονός ότι η ημερομηνία εμφάνισης των ΜΚΟ συμπίπτει με τα χρόνια της έκρηξης των κινημάτων αμφισβήτησης των δεκαετιών του '60 και του '70 και ειδικότερα με την ήττα και τα απόνερά τους, μας οδήγησαν να αναζητήσουμε τις ρίζες των ΜΚΟ

σε κείνη την περίοδο. Δεν διαψευστήκαμε. Εστιάζοντας σε όσα συνέβησαν τότε στις ΗΠΑ, μπορούμε να ανασυγκροτήσουμε κάποια κομμάτια αυτού του ανεξερεύνητου παρελθόντος.

Η ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΜΠΟ ΜΠΕΡΛΙΝΓΚΑΜ Ή ΑΛΛΙΩΣ ΤΟ ΚΙΝΗΜΑ ΚΑΙ Η ΗΤΤΑ ΤΟΥ ΕΙΧΕ ΔΥΟ ΟΨΕΙΣ

Ξεφυλλίζοντας το βιβλίο «The Movement», των εκδόσεων κομμούνα, με ημερομηνία έκδοσης το 1988, πέσαμε πάνω σε ένα κείμενο με ένα παράξενο λατινικό τίτλο. Ο υπότιτλός του ήταν: «η αμερικανική αριστερά σήμερα». Η ημερομηνία συγγραφής του κειμένου ήταν το 1975· συγγραφέας του κάποιος Μπο Μπέρλινγκαμ. Ο Μπο Μπέρλινγκαμ (εφεξής σκέτο Μπο) ήδη από την αρχή του κειμένου έσπευδε να αυτοπαρουσιαστεί: ήταν ένας από τους πολλούς νεαρούς της λευκής αμερικανικής μεσαίας τάξης που ενώ διένυε τα είκοσι κάτι έτη του, μέσα στη δεκαετία του '60, συνειδητοποίησε ότι το αμερικανικό όνειρο ήταν μια απάτη και έτσι προσχώρησε αυθόρμητα στην γενικευμένη ανταρσία. Η πολιτικοποίηση του ήταν ραγδαία. Από τη συμμετοχή στις αντιπολεμικές διαδηλώσεις που έλαβαν χώρα στο μεγαλοαστικό Πρίνστον όπου σπούδαζε και από το στρατοδικείο στο οποίο οδηγήθηκε για ανυποταξία, βρέθηκε στο Παρίσι έχοντας πια εγκαταλείψει το πανεπιστήμιο. Ακολούθησε το σαλπάρισμα προς Κούβα μεριά και εν τέλει η ένταξη στους Weatherman. Όπως ο ίδιος ομολογούσε είχε φτάσει τόσο αριστερά, ώστε κανείς δεν μπορούσε να του τη βγει από τ' αριστερά.

Αλλά η μεγάλη θύελλα που τον είχε παρασύρει, γύρω στα 1970 άρχισε να κοπάζει. Λίγο τα εσωτερικά αδιέξοδα του κινήματος, λίγο η ανελέητη καταστολή των μπάτσων, λίγο που δεν τελείωσε το μεταπτυχιακό του και έχασε την υποτροφία Fullbright, λίγο που παντρεύτηκε και έκανε και ένα παιδί, ο Μπο αποφάσισε να αφήσει πίσω του το ριζοσπαστικό παρελθόν και να αρχίσει μια κανονική ζωή. Ο Μπο ήθελε να γίνει συγγραφέας. Άλλωστε στα 60s αρθρογραφούσε για χρόνια στο μεγαλύτερο περιοδικό της αμερικανικής αριστεράς, το Ramparts. Κατά τη γνώμη του Μπο, η κατάστασή του ήταν ενδεικτική μιας ολόκληρης γενιάς: τα παιδιά της μεσαίας τάξης, που εκείνη την περίοδο ήταν γύρω στα τριάντα και με τον ένα ή τον άλλο τρόπο είχαν περάσει από τα κινήματα αμφισβήτησης μπορεί να μετριούνταν και σε δυο - τρία εκατομμύρια. Ο Μπο απευθύνονταν σ' αυτούς.

Η απεύθυνσή του είναι λογική: Ο Μπο μιλάει στη μεσαία τάξη του κινήματος, γιατί αυτά που έχει να πει μάλλον δεν αφορούν τους υπόλοιπους. Και πώς να τους αφορούν; Η καταστολή, οι διώξεις και ο φόρος αίματος που πλήρωσαν τα ξεκάθαρα προλεταριακά στρώματα του κινήματος, ήταν ευθέως ανάλογα με την ταξική τους καταγωγή. Οι αφροαμερικανοί και το κίνημα της Μαύρης Δύναμης ήταν το πιο χτυπητό παράδειγμα: οι νεκροί από σφαίρες μπάτσων μετριόνταν σε δεκάδες, οι φυλακισμένοι σε εκατοντάδες, οι υπόδικοι σε χιλιάδες. Καθώς το μεγάλο κύμα της αμφισβήτησης έπεσε σε τρικυμία και βυθίστηκε, η ταξικότητα του κινήματος εμφανίστηκε στο προσκήνιο. Το κίνημα είχε δύο όψεις. Κάποιοι στο τέλος είχαν ακόμη την δυνατότητα να μιλάνε, όπως ο Μπο. Κάποιοι άλλοι επέστρεφαν ξανά βουβοί και ηττημένοι στα γκέτο τους.

[1]

Η «ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΕΥΚΑΙΡΙΑ» ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΑΝΩ,**Η ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΤΩ**

Αν το ζήτημα ήταν οι νεανικές περιπέτειες του Μπο ως όχημα για το χτίσιμο καριέρας στον καπιταλισμό, η ιστορία του θα ήταν μία ακόμα καταθλιπτική πορεία προς την ιδιώτευση. Αλλά η περίπτωση του Μπο δεν ήταν τέτοια. Αντίθετα, ο Μπο έκανε το 1975 ολόκληρη περιοδεία στις ΗΠΑ, μιλώντας για την «αμερικανική αριστερά σήμερα», η οποία «αγωνίζεται». Ή όπως το λέει ο ίδιος: «Μπορεί να κοντέψαμε να βυθιστούμε, αλλά καταφέραμε να επιπλεύσουμε». Τι ήταν όμως αυτό που κατάφερε να σωθεί από βέβαιο πνιγμό και ποιοι ήταν αυτοί οι αγωνιστές;

Ήταν ένας αριστερός δήμαρχος σε μία πόλη του Κολοράντο, ένας ακαδημαϊκός από την αριστερή πτέρυγα του Δημοκρατικού κόμματος που πίεζε για δημοκρατικές αλλαγές. Ήταν ένας ιδιοφυής δικηγόρος και λομπίστας υπέρ των προοδευτικών ιδεών, που καλλιεργούσε μελιτζάνες στην αυλή του, ήταν αριστεροί οικονομολόγοι που είχαν να προτείνουν ιδέες για την ορθή διαχείριση των οικονομικών του κράτος. Ήταν ένα διαφημιστικό γραφείο εξειδικευμένο στην προώθηση προοδευτικών διαφημίσεων, ήταν ένας συνεταιρισμός στο Βέρμοντ που προμήθευε αλεύρι σε προνομιακές τιμές κάνοντας τζίρο μερικά εκατομμύρια δολάρια. Και άλλοι, πολλοί και διάφοροι: δημοσιογράφοι, δικαστικοί (!), καλλιτέχνες... Όλοι αυτοί οι χαλύβδινοι αγωνιστές, είχαν φέρει το πράγμα σε μια κατάσταση ώστε:

για πρώτη φορά μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο η επιρροή της αριστεράς στη δημόσια ζωή εκδηλώνεται όχι πια μέσω της αμφισβήτησης και της άρνησης, αλλά μέσα από δημιουργικές προτάσεις⁴

Η αμφισβήτηση και η άρνηση μετατράπηκαν λοιπόν σε δημιουργικές προτάσεις. «Δημιουργικές προτάσεις»... Αλλά για ποιον; Ο ξεπεσμός και η οργανωμένη κρατικοποίηση ενός ευμεγέθους κομματιού της μεσαίας τάξης του αμερικανικού κινήματος, βρισκόταν τη δεκαετία του '70 σε πλήρη εξέλιξη. Όλοι αυτοί οι πρώην «αγωνιστές» διεκδίκησαν ρόλο μέσα στους ταξικούς και κοινωνικούς ανταγωνισμούς - το ρόλο του μεσολαβητή στα διάφορα προβλήματα που προέκυπταν από την λυσοαλία αντεπίθεση των αφεντικών, η οποία ακολούθησε την ήττα των κινημάτων. Η κρατικοποιημένη μεσαία τάξη του κινήματος ανέλαβε να καλύψει το κενό που δημιουργήθηκε από την κατάρρευση του ρόλου που είχαν παραδοσιακά τα πολιτικά κόμματα και τα γραφειοκρατικά συνδικάτα στη διαμεσολάβηση και στην έκβαση του ταξικού πολέμου προς όφελος των αφεντικών. Εν έτει 1975, ο Μπο έλεγε: «είναι η μεγαλύτερη ευκαιρία που δόθηκε στην αμερικανική αριστερά εδώ και μια γενιά». Ευκαιρία για καριέρες και εξουσία μέσα στην μεγάλη αγκαλιά του κράτους.

Αυτό βέβαια που παρέλειπε να πει ο Μπο ήταν ότι η ίδια εποχή που για κάποιους σηματοδοτούσε τη μεγαλύτερη ευκαιρία, για κάποιους αντιστοιχούσε σε κόλαση. Η επίθεση στο πολυεθνικό προλεταριάτο των ΗΠΑ περιλάμβανε κάθε πτυχή της ζωής του: περικοπές επιδομάτων, γενίκευση της ανεργίας, εγκληματοποίηση των γκέτο. Οι ιδέες της μηδενικής ανοχής άρχισαν σταδιακά να τίθενται σε εφαρμογή, η πράξη θέριζε τα πιο ευάλωτα κομμάτια της εργατικής τάξης, ενώ οι φυλακές γέμιζαν με νεαρούς αφροαμερικανούς και πορτορικανούς. Ταυτόχρονα, τα αφεντικά άρχισαν να πριμοδοτούν την παράνομη μετανάστευση. Στα τέλη της δεκαετίας του '70 οι μετανάστες χωρίς χαρτιά στις ΗΠΑ μετριούνταν σε αρκετά εκατομμύρια, απολάμβαναν μισθούς κατώτερους από τον βασικό και η ζωή τους ήταν έρμαιο του υπουργείου δημόσιας τάξης⁵. Ήταν μέσα σε αυτές τις συνθήκες κρατικοποίησης της αριστεράς, της γενικής επίθεσης των αφεντικών, και της καπιταλιστικής κρίσης που γεννήθηκαν οι πρώτες ΜΚΟ.

ACORN ΜΙΑ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΙΚΗ ΜΚΟ ΓΕΝΝΙΕΤΑΙ

Μπορεί κατά την δεκαετία του '70 ο όρος μη-κυβερνητικές οργανώσεις να μην ήταν ακόμη διαδεδομένος, ωστόσο το μοντέλο λειτουργίας τους είχε αρχίσει να διαμορφώνεται ξεκάθαρα: οι ΜΚΟ είχαν αρχίσει να διεκδικούν και να αξιώνουν την αναγνώριση τους ως οι κατεξοχήν ειδικοί επίλυσης των κοινωνικοπολιτικών προβλημάτων. Ως οι κατεξοχήν ειδικοί μεσολαβητές επί των ανισοτήτων και ανισορροπιών που προκαλούσαν οι κρατικές πολιτικές και η αναδιάρθρωση του κεφαλαίου στο περιβάλλον της γενικής καπιταλιστικής κρίσης. Ειδικοί μεσολαβητές, προφανώς με το αζημίωτο.

Το παράδειγμα που παρουσίαζε ο Μπο Μπέρλινγκαμ ήταν η «Ομοσπονδία συνοικιακών ομάδων του Αρκάνσας για μεταρρυθμίσεις εδώ και τώρα» (ACORN). Η ACORN αποτελούνταν από έμπειρα στελέχη που ξεπήδησαν από το κίνημα των κοινωνικών και πολιτικών δικαιωμάτων της δεκαετίας του '60. Αυτά τα στελέχη είχαν ήδη εξερευνήσει τρόπους και δυνατότητες, μέσω των οποίων οι οργανώσεις των κοινωνικών δικαιωμάτων μπορούσαν να αποκτήσουν πολιτικό έρεισμα στις καταπιεζόμενες κοινότητες⁶. Η υποχώρηση του κινήματος είχε φτιάξει πρόσφορο έδαφος προκειμένου διάφοροι σκέτοι ανθρωπιστές να μετατραπούν σε επαγγελ-

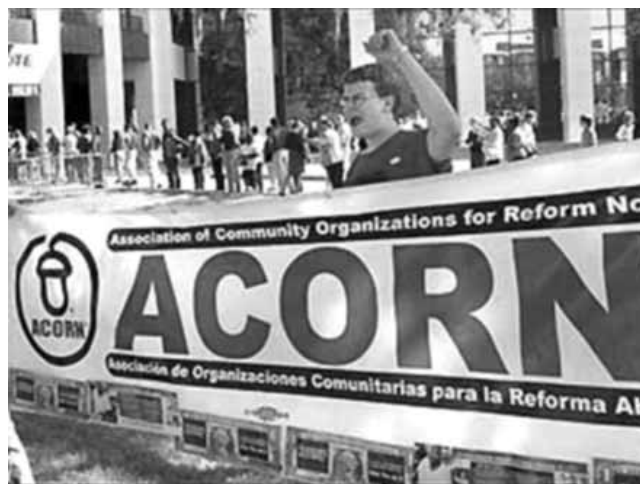
5 LESSONS EVERY ENTREPRENEUR CAN LEARN FROM...*Bo Burlingham*

Bestselling Author of "Small Giants,"
"The Great Game of Business," "Street Smarts,"
"A Stake in the Outcome," and "Finish Big"

Μπο ΜΠΕΡΛΙΝΓΚΑΜ (2016)

Πέντε μαθήματα τα οποία κάθε επιχειρηματίας πρέπει να γνωρίζει, προ-σφορά του Μπο Μπέρλινγκαμ. Ο Μπο αφού διέγραψε από το βιογραφικό του οτιδήποτε έκανε πριν το 1983 αποκαταστάθηκε ως ειδικός επί της επιχειρηματικότητας...

[2]

ΜΚΟ ΚΑΙ ΜΑΦΙΑ (2009) – Η ACORN ΤΡΙΑΝΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ

Η ACORN διέγραψε μία τριακονταετή πορεία ως ΜΚΟ-υπόδειγμα με χιλιάδες επαγγελματικά στελέχη, εκατομμύρια ευρώ κρατική χρηματοδότηση και μεγάλη υποστήριξη από τα «κοινωνικώς ευαίσθητα» μεσοστρώματα. Δυστυχώς όμως για αυτήν, η ανοιχτή στήριξη που προσέφερε στους Δημοκρατικούς την έθεσαν στο στόχαστρο. Δύο δημοσιογράφοι με κρυφή κάμερα εμφανίστηκαν το 2009 στα κατά τόπους γραφεία της ACORN σε διάφορες πόλεις. Ισχυρίζονταν ότι ήθελαν να φέρουν 15χρονες από το Ελ Σαλβαδόρ με σκοπό να τις ρίξουν στην πορνεία. Τα περισσότερα από τα στελέχη της ACORN τους επεσήμαναν με αυξημένο αίσθημα επαγγελματισμού ότι αυτό που προτιθόνταν να κάνουν ήταν παράνομο και για αυτό τον λόγο έπρεπε να προσέχουν τους μπάτσους. Στην συνέχεια έσπευσαν να τους δώσουν συμβουλές: θα μπορούσαν να δηλώσουν τις 15χρονες και να κερδίσουν φοροελαφρύνσεις: θα μπορούσαν να φτιάξουν μια εταιρία-φάντασμα για να καλύψουν τις «δραστηριότητες» τους και άλλα τέτοια ωραία. Πίσω από το «ανθρωπιστικό» προσωπείο στις καλά κρυμμένες ντουλάπες των ΜΚΟ κρύβονται πτώματα. Αν μη τι άλλο, οι ΜΚΟ συμπλέουν με τα συμφέροντα του εγκληματικού κεφαλαίου που έχουν γιγαντωθεί παντού στην Δύση ως απόρροια, εκ των άλλων, της γενικής παρανομοποίησης της εργασίας των μεταναστών.

[3]

ΓΕΡΜΑΝΙΑ (ΤΕΛΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑΣ '70) – ΝΕΟΙ ΜΕΣΟΛΑΒΗΤΕΣ

Η λειτουργία των ΜΚΟ ως νέοι κοινωνικοί μεσολαβητές στο πλαίσιο της διευρυμένης κρατικής πολιτικής, εμφανίστηκε πάνω κάτω την ίδια περίοδο και στην Γερμανία. Να πούμε ένα παράδειγμα από κει; Στα τέλη της δεκαετίας του '70 συστάθηκε η οργάνωση "Netzwerk", ως δομή οικονομικής υποστήριξης των αριστερών οι οποίοι διώκονταν από το γερμανικό κράτος. Με τον καιρό, από αυτή την οργάνωση προέκυψε μία δομή χρηματοδότησης «εναλλακτικών προγραμμάτων», η βασικότερη εκ των οποίων ήταν η μεσολάβηση για την νομιμοποίηση των καταλήψεων στέγης που ανθούσαν τότε στην Γερμανία. Βασικό ρόλο στην Netzwerk είχαν άνθρωποι «στα μισά του δρόμου ανάμεσα στον επιχειρηματία και τον πολιτικό, ανάμεσα στον απόβλητο (aussteiger) και τον ενταγμένο». Αυτοί οι μεσολαβητές κόμιζαν νέα ήθη – ούτε ακριβώς κίνημα, αλλά ούτε και κρατική γραφειοκρατία. Την δουλειά του κράτους πάντως μια χαρά την έκαναν...

Βλέπε Μάριο Μπάρμπι «Κινήματα αντιπολίτευσης στην ΟΔΓ» στο «Από την RAF στους πράσινους». Κομμούνια. 1983 σελ.104-108.

[4]

ΙΤΑΛΙΑ (2001) - TUTTI BIANCHI

εκτός από καραγκιόζηδες τα είχαν κάνει και πλακάκια με το κράτος

Οι μεγαλύτεροι σίγουρα θα τους θυμούνται. Μέσα στο τσίρκο του «κινήματος της αντιπαγκοσμιοποίησης» οι Tutti Bianchi συγκέντρωσαν για μια πενταετία τα φώτα της δημοσιότητας. Ξεχώριζαν από τις άσπρες στολές τους και τις σικές συγκρούσεις με τους μπάτσους. Ο «εκπρόσωπος» των Tutti Bianchi, ο πολύς Λούκα Καζαρίνι, είχε ήδη από τότε καταγγελλεί από την αναρχική εφημερίδα «Umanita Nova», ότι ήταν ένας από τους πρωταγωνιστές της συνδιαλλαγής μεταξύ του κράτους και ενός κομματιού των καταληψιών της Βόρειας Ιταλίας πολλοί από τους οποίους άνηκαν παλαιότερα στον χώρο της αυτονομίας. Ο Καζαρίνι, εκτός από υποψήφιος στις δημοτικές εκλογές στην Πάδοβα, είχε τοποθετηθεί, το 1999, σύμβουλος της Λίβια Τούρκο, υπουργού κοινωνικών υποθέσεων, της οποίας το όνομα είχε συνδεθεί με τον νόμο που εισήγαγε την δημιουργία στρατοπέδων συγκέντρωσης για τους μετανάστες χωρίς χαρτιά στην Ιταλία. Άλλες προσωπικότητες του ίδιου φερέματος κατάφεραν να εκλεγούν δημοτικοί σύμβουλοι και βοήθησαν στην νομιμοποίηση κάποιων καταλήψεων κατόπιν συνδιαλλαγών με την θεσμική αριστερά. Αυτές οι καταλήψεις θεωρήθηκαν ότι προσφέρουν κοινωνικό έργο και νομιμοποιήθηκαν μέσω ενός καθεστώτος μη-κερδοσκοπικής εταιρίας. Και εις ανώτερα.

Βλέπε την καταγγελία της Sandra K. στην Umanita Nova με τίτλο «Unmask simulations in white overalls» της οποίας συλλέξαμε στο <http://www.ainfos.ca/01/may/ainfos00585.html>

και Wikipedia-ιταλική έκδοση και τα λήμματα Luca Cazarini και Livia Turco

ματίες ανθρωπιστές. Απελευθερωμένοι από διάφορων ειδών «ιδεολογικές τύψεις» μπορούσαν να κάνουν το χόμπι τους επάγγελμα. Εξάλλου την τεχνογνωσία την κατείχαν ήδη.

Έτσι δημιουργήθηκε η ACORN το 1973. Αντικείμενό της ήταν η μεσολάβηση των κοινωνικών αιτημάτων καταρχήν σε επίπεδο συνοικίας: ένας σπασμένος σηματοδότης, ένα εγκαταλελειμμένο κτίριο που ήθελε φτιάξιμο, τα τιμολόγια του ρεύματος που ήταν ακριβά, το στεγαστικό δάνειο που ήθελε να πάρει μια φτωχή οικογένεια. Η στρατηγική της ήταν διπλή: απ' τη μια διεκδικήσεις στα κατά τόπους δημοτικά συμβούλια κι απ' την άλλη απόκτηση άμεσων επαφών μέσα στις γειτονιές. Οι επαφές αυτές δεν εξαντλούνταν αποκλειστικά στα φτωχότερα στρώματα, αλλά περιελάμβαναν επίσης και τα «κοινωνικά ευαίσθητα» μεσοστρώματα. Η διαταξική αυτή απεύθυνση, αποδείχτηκε ιδιαίτερα επιτυχημένη. Ήδη από το 1975 η ισχύς οργάνωσης όπως η ACORN ήταν, στην πολιτεία του Αρκάνσας, από όπου ξεκίνησε η οργάνωση, συγκρίσιμη με αυτή των οργανωμένων συνδικαλιστικών φορέων. Πολλοί ισχυρίζονταν ότι η ACORN κόμιζε ένα νέο τρόπο μεσολάβησης.

Μ' αυτόν τον τρόπο, οι επαγγελματίες μεσολαβητές κατάφεραν να στρέψουν το επίκεντρο της συζήτησης, από τα αίτια των κοινωνικών και ταξικών ανισοτήτων, προς μια νέα τύπου αριστερή φιλανθρωπία. Οι οργανώσεις σαν την ACORN καταπιάνονταν με τις ταξικές ανισότητες, όχι με σκοπό να αναδείξουν το σφετερισμό του πλούτου από τα αφεντικά, αλλά προσπαθώντας να τα πείσουν να ρίξουν ένα ξεροκόμματο από τα κέρδη τους στις φτωχές τάξεις, για να απαλύνουν την έρημο που αφήνει πίσω της η εκμετάλλευση και η βαρβαρότητα της καπιταλιστικής ανάπτυξης.

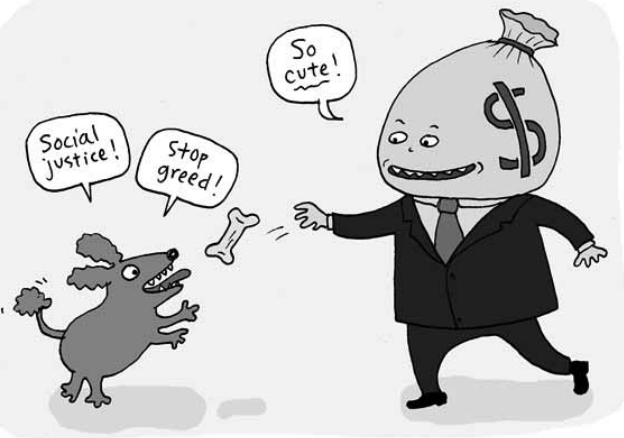
Πολύ σύντομα το συγκεκριμένο μοντέλο μεσολάβησης διευρύνθηκε, έτσι ώστε να περιλαμβάνει όσα περισσότερα πεδία ήταν δυνατό⁷. Και καθώς τα κοινωνικά πεδία μεσολάβησης στα οποία διείσδυαν αυτές οι οργανώσεις αυξάνονταν, οι ειδικοί της μεσολάβησης γίνονταν ολοένα και περισσότερο ειδικοί της εξουσίας. Ως τέτοιοι γνώριζαν ότι η συμμαχία με την μεσαία τάξη σε τοπικό επίπεδο και η επιδίωξη δημιουργίας επαφών με όλον το αριστερό σφραγισμένο του είδους που προαναφέραμε μαζί με άλλες «προσδευτικές» δυνάμεις, ήταν απαραίτητες, για την ολοκληρωμένη συνάρθρωσή τους με το κράτος. Αν και αυτές οι κινήσεις εμφανίζονταν ως κάποιου είδους αντιπολίτευση και πίεση στα μεγάλα κόμματα, στην πραγματικότητα αποτελούσαν κινήσεις οργανικής ένταξης σε αυτά.

Το Δεκέμβριο του 1978 η ACORN διοργάνωσε στο Μέμφις του Τενεσί ένα αντι-συνέδριο ταυτόχρονα με το συνέδριο των Δημοκρατικών με σκοπό να προωθήσει την ατζέντα της. Ήδη από τότε, οι Ρεπουμπλικάνοι κατηγορούσαν την ACORN ότι λειτουργούσε ως μηχανισμός προσέλκυσης ψήφων προς τους Δημοκρατικούς, μέσω της προνομιακής επαφής που διατηρούσε με τις κατά τόπους κοινότητες. Η σχέση της ACORN με το Δημοκρατικό κόμμα έγινε περισσότερο φανερή κατά την δεκαετία του '90. Το 1992 η ACORN συμμετείχε σε μια συμμαχία οργάνωσης που είχε σκοπό να εγγράψει μαζικά στους εκλογικούς καταλόγους τα φτωχότερα στρώματα του γκέτο, η συμπάθεια των οποίων έκλινε περισσότερο προς τους δημοκρατικούς. Μαντέψτε πώς ονομάζονταν ο επικεφαλής αυτής της εκστρατείας... Δεν ήταν άλλος από το νεαρό δικηγόρο του Σικάγο, Μπάρρακ Ομπάμα. Το 1995 ο Ομπάμα έγινε ο δικηγόρος της ACORN στο Ιλινόις. Κατά την διάρκεια της θητείας του σε διάφορους δημοτικούς και πολιτειακούς οργανισμούς του Ιλινόις κατηγορήθηκε ότι μεσολαβούσε στην διάθεση κονδυλίων προς την ACORN⁸.

Η πορεία της ACORN ήταν κατά κάποιο τρόπο συμβολική της τροχιάς που διέγραψαν οι Μη-Κυβερνητικές Οργανώσεις: ξεκινώντας από τα κινήματα της δεκαετίας του '60, είχαν καταλήξει οργανικό κομμάτι του κράτους με δικηγόρο τον Μπάρρακ Ομπάμα. Μετά την συντριπτική ήττα των κινήματων και την καπιταλιστική κρίση των '70s, το αμερικανικό κράτος, απάντησε με την εγκληματοποίηση του πολυεθνικού προλεταριάτου και την παραμονοποίηση των νέων μεταναστών. Η διαχείριση τους περνούσε ολοένα και περισσότερο στους αστυνομικούς και δικαστικούς μηχανισμούς. Οι δομές κοινωνικής πρόνοιας καταργούνταν ή μία μετά την άλλη.

Οργανώσεις προερχόμενες από τα μεσαία στρώματα του κινήματος μετατράπηκαν σε επαγγελματίες μεσολαβητές, σε επαγγελματίες της ταξικής ειρήνης, σε κοινωνική απόληξη του κράτους. Η δύναμη τους είχε αρχίσει να γίνεται συγκρίσιμη με αυτή των παραδοσιακών συνδικάτων, ενώ τα κομματικά επιτελεία έπρεπε όλο και περισσότερο να τις λαμβάνουν υπόψη. Υπό τον μανδύα του ανθρωπισμού ή της οικολογίας, κατάφεραν να διεισδύσουν σε περιοχές των κοινωνικών και ταξικών αντιθέσεων, στις οποίες το κράτος αδυνατούσε να παρέμβει ή είχε απονομιμοποιηθεί στην κοινωνική συνείδηση.

Τις δεκαετίες του '80 και του '90 το μοντέλο που περιγράψαμε εξαπλώθηκε, με διάφορες παραλλαγές, σε όλα τα δυτικά καπιταλιστικά κράτη. Μεγάλες, μεσαίες και μικρότερες ΜΚΟ ξεφύτρωναν σαν τα μανιτάρια φτιάχνοντας ένα ολόκληρο οικοσύστημα οργάνωσης μεσολάβησης, το οποίο στελεχώθηκε από εκατομμύρια επαγγελματίες ακτιβιστές μαζί με απροσδιόριστο αριθμό εθελοντών, οι οποίοι πολύ συχνά ήταν άνεργοι απόφοιτοι σχολών ανθρωπιστικών επιστημών. Κοινό μυστικό ήταν (και είναι) ότι σε περιβάλλον κρίσης η –έστω-

Σκίτσο της Stephanie McMillan. Ο τίτλος λέει: όταν η αριστερά χρηματοδοτείται

ΗΠΑ (2015) ΟΙ ΕΜΜΙΣΘΟΙ ΑΚΤΙΒΙΣΤΕΣ ΕΙΝΑΙ ΠΑΝΤΟΥ

Η Stephanie McMillan είναι σκιτσογράφος. Κατά καιρούς έχει συμμετάσχει σε διάφορες διαδηλώσεις στις ΗΠΑ για κοινωνικά, πολιτικά και περιβαλλοντικά ζητήματα. Το 2015 έγραψε ένα κείμενο στο οποίο μεταφέρει αυτή της την εμπειρία, καταγγέλλοντας τον ρόλο των ΜΚΟ στις ΗΠΑ. Κατά τη γνώμη της διάφορες ΜΚΟ έχουν διαβρώσει και υπονομεύσει πάμπολλες κινηματικές δράσεις στις ΗΠΑ. Όταν το αριστερό περιοδικό Jacobin αρνήθηκε στη McMillan τη δημοσίευση του κειμένου της, η τελευταία έστειλε μία πιο κυριλέ εκδοχή στο Counterpunch, την οποία επιμελήθηκε εκτός από την McMillan και ο Vincent Kelly. Παρόλο που πολλές φορές η άποψη της McMillan σχετικά με την πραγματική ισχύ των ΜΚΟ στις ΗΠΑ ακούγεται ακραία, εντούτοις νομίζουμε ότι μεταφέρει τη γενική εικόνα της κατάστασης στις ΗΠΑ σήμερα. Παρακάτω παραθέτουμε ένα μικρό απόσπασμα, από το πρωτότυπο κείμενο:

... Είσα σε μια διαδήλωση. Πώς μπορείς να είσαι σίγουρος ότι είναι πραγματική; Υπάρχει ένα μάτσο από έμμισθους ακτιβιστές οι οποίοι κρατούν όλοι τους προτυπωμένα πλακάτ. Φωνάζουν συνθήματα – μα, στο βαθμό που ακολουθούν ένα προκαθορισμένο σενάριο, πώς μπορούμε να γνωρίζουμε ότι εννοούν αυτά που φωνάζουν; Πώς μπορούμε να είμαστε σίγουροι ότι όταν κοπεί η χρηματοδότηση τους θα είναι ακόμα εδώ, θα ενδιαφέρονται ακόμα;

Κάποιοι αγνοί άνθρωποι συχνά πιστεύουν ότι μπορούν «να πληρώνονται για να κάνουν καλά πράγματα», αλλά τα πράγματα δεν συμβαίνουν έτσι. Οι καπιταλιστές δεν κατέκτησαν τον κόσμο με το να είναι γαμημένοι ηλίθιοι. Δεν πρόκειται να μας πληρώνουν για να τους υπονομεύουμε [...]

Οι ΜΚΟ υπάρχουν για να υπονομεύουν, να εκτρέπουν, να υποκαθιστούν τον μαζικό αγώνα. Κάνουν εξαιρετική δουλειά για αυτό τον σκοπό. Πρόσφατα μίλησα με μια ριζοσπάστρια από το Νιου Τζέρσεϊ, η οποία μου είπε ότι μία διαδήλωση στην οποία συμμετείχε, αποδείχτηκε ότι ήταν ένα πρότζεκτ ενός μεταπτυχιακού φοιτητή, ο οποίος χωρίς αμβιβολία προορίζεται για διευθυντής κάποιας ΜΚΟ στο κοντινό μέλλον. Ακουγόταν σοκαρισμένη και αηδιασμένη και μου είπε ότι από τότε δεν πολυψήφεται για τις διαδηλώσεις, γιατί δεν μπορεί να είναι βέβαιη ότι είναι αληθινές [...]

Στο Μαϊάμι συμμετείχα στις διαδηλώσεις «Παλέψτε για τα 15 δολάρια», στις οποίες η μεγάλη πλειοψηφία των συμμετεχόντων, ήταν πληρωμένοι ακτιβιστές, υπάλληλοι ΜΚΟ, Κοινοτικών Οργανώσεων και συνδικαλιστές, που έφαγαν νέα μέλη. Οι διαδηλώσεις «Black Lives Matter» ήταν παρομοίως οργανωμένες και συμμετείχαν σε αυτές έμμισθοι ακτιβιστές, οι οποίοι ήθελαν να δείξουν ότι «οργανώνουν τις κοινότητες» με σκοπό να κερδίσουν την επόμενη επιχορήγηση [...]

Όταν πηγαίνουμε να μοιράσουμε προκηρύξεις (ναι, ακόμη μοιράζουμε προκηρύξεις σε χαρτί) αρκετοί άνθρωποι μας ρωτάνε «Πώς μπορού να βρω μια δουλειά για να το κάνω και εγώ αυτό;» Όταν τους εξηγούμε ότι δεν το κάνουμε γιατί πληρωνώμαστε, αλλά λόγω των πιστεύω μας, στραβομουτζουνιάζουν δείχνοντας ότι δεν μας πολυπιστεύουν.

Βλέπε «Why NGOs and Leftish Nonprofits Suck(4 reasons)»-Stephanie McMillan <http://skewednews.net/index.php/2015/10/13/ngos-leftish-nonprofits-suck-4-reasons/> και *The Useful Altruists: How NGOs Serve Capitalism and Imperialism* by Stephanie Mcmillan – Vincent Kelley <http://www.counterpunch.org/2015/10/20/the-useful-altruists-how-ngos-serve-capitalism-and-imperialism/>

κακοπληρωμένη δουλειά σε ΜΚΟ ήταν η μοναδική διέξοδος που θα απέτρεπε την προλεταριοποίησή τους. Για τους εθελοντές, η συμμετοχή σε ΜΚΟ αποτελούσε σημαντική προ-υπηρεσία, που οδηγούσε σ' ένα καλό βιογραφικό.

Κι εντωμεταξύ, το κρατικό χρήμα άρχισε να ρέει άφθονο. Είτε μέσω κατ' όνομα ιδιωτικών ιδρυμάτων, όπως το Ίδρυμα Φορντ, είτε διαμέσου φοροαπαλλαγών, οι οποίες αποτελούν μία έμμεση κρατική χρηματοδότηση, είτε ευθέως μέσω κρατικών κονδυλίων, χτίστηκε μία νέα πολιτική μεσολάβησης των ταξικών αντιθέσεων. Προφανώς, τα κράτη και τα αφεντικά δεν είναι ηλίθιοι για να χρηματοδοτούν οργανώσεις που να τους υπονομεύουν, είτε πρόκειται για μεγάλες ΜΚΟ με διευθύνοντες συμβούλους, είτε για ακτιβιστές με τζιβες. Οι κρατικές ροές χρήματος παράγουν στρατηγικές κι αντιλήψεις με ταξικό πρόσημο. Φροντίζουν η κοινωνική πρόνοια, δηλαδή τα κρατικά έξοδα αναπαραγωγής της εργατικής τάξης, να νοείται ως ελεημοσύνη· να μας λένε οι ειδικοί της κοινωνικής δικαιοσύνης και του ανθρωπισμού τι αξίζει να κάνουμε και τι όχι· να αποτρέπεται τελικά κάθε είδους αυτόνομη ταξική πολιτική οργάνωση.

Το είπαμε και το επαναλαμβάνουμε: αυτό το οικοσύστημα διαχύθηκε σε μια σειρά πεδίων του κοινωνικού εργοστασίου διαμεσολαβώντας τις ταξικές αντιθέσεις προς όφελος των αφεντικών. Εμφανίστηκε και κατέλαβε τον κενό χώρο, που είχε προκαλέσει η απώλεια επιρροής του μεσολαβητικού ρόλου των κομμάτων και των συνδικάτων. Αυτό το οικοσύστημα συντονίστηκε και οργανώθηκε από τις ροές κρατικού και ημι-κρατικού χρήματος. Έχτισε ιεραρχίες και μοίρασε μικροεξουσίες. Αποτέλεσε τον προθάλαμο ανέλιξης προς τα ανώτερα κρατικά πόστα: πόσοι και πόσοι διευθυντές, γενικοί γραμματείς, υπουργοί και πρωθυπουργοί πέρασαν από την μία «αόρατη» πλευρά του κράτους των ΜΚΟ και της φιλανθρωπίας, προς τα κάθε είδους κρατικά αξιώματα;

Θα θέλαμε τώρα να στραφούμε προς μια άλλη πλευρά του ζητήματος: τις διεθνείς ΜΚΟ και το ρόλο τους στις «ανθρωπιστικές επεμβάσεις» στον «τρίτο κόσμο». Το παράδειγμα της Γαλλίας μας φαίνεται ταιριαστό.

ΜΚΟ, ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ Ο ΝΕΟΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΟΣ ΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΜΟΣ

Το αντιπολεμικό κίνημα υπήρξε από τις πιο μαζικές πλευρές της γενικής ανταρσίας των 60s. Η βαρβαρότητα των γάλλων στην Αλγερία, των αμερικανών στο Βιετνάμ, η επέμβαση των σοβιετικών στην Τσεχοσλοβακία, μιλώντας μόνο για τις πιο τρανταχτές περιπτώσεις, ήταν γεγονότα τα οποία ξεσήκωσαν θύελλα αντιδράσεων. Αν μη τι άλλο, αυτό το κύμα αμφισβήτησης, προκάλεσε σοβαρούς τριγμούς στις ιμπεριαλιστικές πολιτικές κατά την διάρκεια του ψυχρού πολέμου στο εσωτερικό των δυτικών μητροπόλεων.

Ταυτόχρονα, στις χώρες του τρίτου κόσμου, ένα μεγάλο κύμα εθνικοαπελευθερωτικών αντάρτικων, αμφισβήτησε την αξίωση των δυτικών ιμπεριαλιστών να κάνουν ό,τι γουστάρουν σε μια μεγάλη ζώνη του πλανήτη. Η ένοπλη εξέγερση του παγκόσμιου νότου, ήταν ένας από τους λόγους που έκανε ασύμφορο το αποικιακό σύστημα για τους λευκούς αποικιοκράτες, οι οποίοι επί δεκαετίες λεηλατούσαν και κατέστρεφαν, ενόσω πολεμούσαν και μεταξύ τους. Το φάσμα της παγκόσμιας επανάστασης διαμέσου της σύνδεσης της εξέγερσης των απόκληρων των παγκόσμιου νότου, με αυτούς του βορρά, θα πρέπει να ήταν ένας μεγάλος εφιάλτης των αφεντικών. Η διεθνιστική αλληλεγγύη ήταν ένα μόνιμο ζήτημα που αναδείκνυαν οι ανταρσίες των δυτικών μητροπόλεων. Ακόμη και ο Μπιο Μπέρλινγκαμ, το τέκνο της μεσαίας τάξης, ο απόφοιτος του Πρίνστον, παράτησε προς στιγμήν το λαμπρό του μέλλον και πήγε στην Κούβα για να παλέψει για την παγκόσμια επανάσταση.

Όταν το κίνημα και η διεθνιστική αλληλεγγύη άρχισαν, στα μέσα των 70s, να υποχωρούν, οι δυτικοί αφέντες είχαν ήδη επεξεργαστεί νέους τρόπους άσκησης ιμπεριαλιστικής πολιτικής στην μεταποικιακή εποχή. Εκτός των άλλων, τη φαρέτρα τους πλούτισε ένα πλέγμα νέων πολιτικών, με άμεσο στόχο την διατήρηση της επιρροής του ιμπεριαλιστικού κέντρου στην πρώην αποικία. Η πολιτισμική κυριαρχία ήταν και είναι μία από τις πλευρές αυτής της στρατηγικής. Το γαλλικό κράτος, για παράδειγμα, κατέβαλλε μεγάλες προσπάθειες ώστε η γαλλική γλώσσα να συνεχίσει να κυριαρχεί στην κεντροδυτική Αφρική και στο Μαγκρέμπ, σε όλη την ζώνη δηλαδή των τέως αποικιών της. Κομμάτι αυτών των πολιτικών άρχισε να εκχωρείται από την δεκαετία του '70 και μετά σε ΜΚΟ, οι οποίες περιέβαλλαν τις δραστηριότητες αυτές μ' ένα πέπλο ανθρωπισμού και ανιδιοτελούς προσφοράς.

Όμως η πιο σημαντική και ταυτόχρονα επιθετική στρατηγική που άρχισε να αναπτύσσεται κατά την δεκαετία του '70, στο όνομα του ανθρωπισμού εννοείται, ήταν αυτή που αργότερα πήρε τον τίτλο «ανθρωπιστική επέμβαση». Η έννοιά της μας είναι πολύ οικεία, μιας και αποτελεί την επίσημη ρητορική, με την οποία δικαιολογούνται, μια σειρά από ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις από το τέλος του ψυχρού πολέμου και έπειτα. Τα κράτη, εν ολίγοις, ισχυρίζονται πλέον ότι στέλνουν τα στρατά τους εδώ ή εκεί, στο Ιράκ, στην Συρία ή αλλού γιατί αγαπούν τους ανθρώπους.

ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ- ΚΟΜΜΑΤΑ, ΣΥΝΔΙΚΑΤΑ, ΜΚΟ

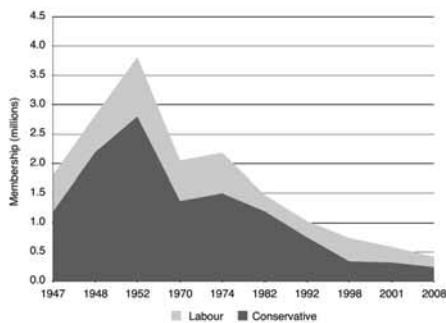

Figure 2.3: Labour and Conservative Party membership, 1947-2008

Μείωση αριθμού κομματικών μελών
Μετά το 1970 τα κόμματα ως μεσο-λαβητικός μηχανισμός χάνουν τη ισχύ τους

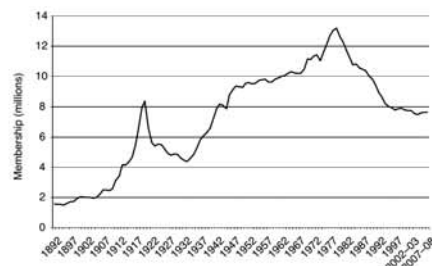

Figure 2.7: Trade union membership, 1892-2008

Μείωση αριθμού μελών συνδικατών τις τελευταίες δεκαετίες

Μετά τα μέσα της δεκαετίας του '70 η ισχύς των επίσημων συνδικατών ακολουθεί καθοδική πορεία

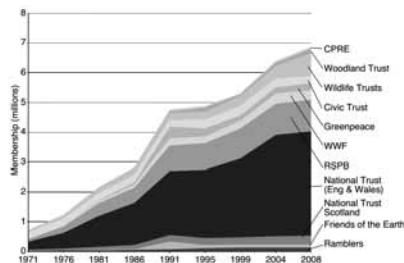

Figure 2.12: Membership of environmental organisations, 1971-2008
Sources: Social Trends (various years); Annual reports and accounts, organisations concerned; Neil Carter, *The Politics of the Environment: Ideas, Activism, Policy* (Cambridge, 2007).

Αύξηση αριθμού μελών περιβαλλοντικών ΜΚΟ

Τα μέλη των περιβαλλοντικών οργανώσεων από το 1980 και μετά μετριοούνται σε εκατομμύρια

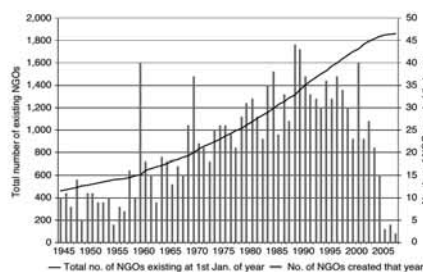

Figure 2.9: Number of NGOs with a national profile, 1945-2008
Source: DANGO, www.dango.bham.ac.uk.

Ρυθμός αύξησης ΜΚΟ

ΜΚΟ άρχισαν να ξεφυτρώνουν σαν τα μανιτάρια

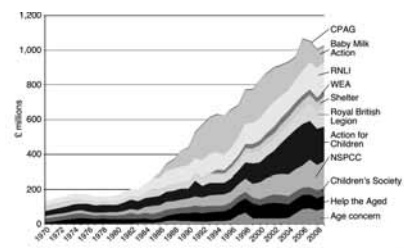

Figure 3.2.1: Total income of selected organisations from the top 65 NGOs in the general/social welfare sector, 1970-2009 (Age Concern, Help the Aged, Children's Society, NSPCC, NCU/Action for Children, Royal British Legion, Shelter, WEA, RNLI, Baby Milk Action, CPAG) (adjusted for inflation, 2009)
Sources: Charity Statistics (various years) Annual reports and accounts, organisations concerned; Charity Commission.

Αύξηση της χρηματοδότησης των ΜΚΟ κοινωνικής πρόνοιας

Η χρηματοδότηση των ΜΚΟ πάσης φύσεως εκτινάχθηκε από την δεκαετία του '80 και μετά

Εντούτοις η καινοτομία της ιδέας της «ανθρωπιστικής επέμβασης» δεν βρίσκεται στην αλλαγή ρητορικής, η οποία ούτως ή άλλως είναι, για όσους έχουν τα μυαλά ακόμα στο κεφάλι τους, ελάχιστα πιστευτή. Η σημασία της «ανθρωπιστικής επέμβασης» βρίσκεται στο συνολικό μετασχηματισμό της κοινωνικής, πολιτικής κι ιδεολογικής οργάνωση των ιμπεριαλιστικών επεμβάσεων. Οι στρατιωτικές επεμβάσεις έπαψαν να είναι αποκλειστική αρμοδιότητα του στρατού και πλαισιώθηκαν από έναν εσμό Μη-Κυβερνητικών οργανώσεων, οι οποίες ανέλαβαν μια σειρά από δουλειές, που παλαιότερα ήταν αρμοδιότητα τμημάτων του στρατού ή των μυστικών υπηρεσιών. Η αριστερά ήταν αυτή που στελέχωσε τις νέου τύπου ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις, συμβάλλοντας και πάλι στη συσκότιση των αιτίων και στρέφοντας τη συζήτηση προς τη φιλανθρωπία..

Ο άνθρωπος που θεωρείται θεμελιωτής της συγκεκριμένης ιδέας είναι ο Γάλλος γιατρός Μπερνάρ Κουσνέρ, συνιδρυτής των Γιατρών χωρίς Σύνορα και μετέπειτα υπουργός. Ο Κουσνέρ υπήρξε κι αυτός παιδί της αμφισβήτησης των γαλλικών 60s, ήταν παιδί της μεσαίας τάξης με μεγάλες φιλοδοξίες, οι οποίες δεν εξαντλούνταν στις φωτιές των οδοφραγμάτων του Μάη του '68. Τον Απρίλη του '68 έφυγε για την Μπιάφρα με την ιδιότητα του μέλους του Ερυθρού Σταυρού. Στη Μπιάφρα μαινόταν ένας αιματηρός εμφύλιος πόλεμος, με διακύβευμα την απόσχιση ή μη του νοτιοανατολικού τμήματος του κράτους της Νιγηρίας, της λεγόμενης Μπιάφρα¹⁰. Όλως τυχαίως, το γαλλικό κράτος ήταν το μοναδικό που υποστήριζε την απόσχιση της Μπιάφρα, σε αντίθεση με τις υπόλοιπες μεγάλες δυνάμεις, που η καθεμία για τους δικούς της λόγους, υποστήριζε το κράτος της Νιγηρίας.

Ο Κουσνέρ πιστός στην γαλλική εξωτερική πολιτική και ξενερωμένος από την πολιτική σιγή του Ερυθρού Σταυρού, κατήγγειλε δημοσίως, ως ανθρωπιστής γιατρός, τη γενοκτονία του λαού της Μπιάφρα, πράγμα που αν μη τι άλλο ευθυγραμμίζονταν με τις γαλλικές θέσεις επί του ζητήματος. Αλλά ο Κουσνέρ δεν έμεινε μόνο στις καταγγελίες. Τρία χρόνια αργότερα, το 1971, ίδρυσε, τους «Γιατρούς χωρίς Σύνορα», επιδιώκοντας την ενεργή συμμετοχή των ανθρωπιστικών οργανώσεων στις ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις και όχι απλώς την παθητική παροχή πρώτων βοηθειών. Ήταν αυτός που:

...άλλαξε τον κόσμο. Είναι ο Κουσνέρ περισσότερο από οποιονδήποτε άλλον που διέλυσε τον διαχωρισμό μεταξύ φιλανθρωπίας και ένοπλης σύγκρουσης[...]Ο Κουσνέρ μπορεί να μην εφηύρε τον όρο «ανθρωπιστική παρέμβαση» αλλά υπήρξε το σύμβολο του για δεκαετίες.¹¹

Από την ίδρυση της ΜΚΟ με το όνομα «Γιατροί χωρίς Σύνορα» και μετά, ο Κουσνέρ έβλεπε παντού ανθρωπιστικές κρίσεις και τραγωδίες, στις οποίες ως καλός αλτρουιστής όφειλε να παρέμβει για να σώζει ζωές. Όλως τυχαίως, ο ανθρωπισμός του Κουσνέρ εκδηλωνόταν κατά βάση σε περιοχές οι οποίες βρίσκονταν στην σφαίρα επιρροής του γαλλικού κράτους: κεντρική Αφρική και νοτιοανατολική Ασία. Ο Κουσνέρ, πέρασε στη δεκαετία του '80 από τις θέσεις του υπουργού υγείας την περίοδο των σοσιαλιστικών κυβερνήσεων, το 1999 έγινε επικεφαλής των ειρηνευτικών δυνάμεων στο Κόσσοβο και το 2007, επί προεδρίας Σαρκοζύ, χρίστηκε υπουργός εξωτερικών. Εν ολίγοις, ο συνδυασμός δημόσιας υγείας και εξωτερικής πολιτικής στον οποίο ειδικεύτηκε ο Κουσνέρ, ολοκληρώθηκε και επικυρώθηκε με τρόπο θριαμβευτικό.

Πράγματι, οι υγειονομικές ανθρωπιστικές αποστολές, στις οποίες διέπρεψε ο Κουσνέρ, παρήγαγαν μεθοδολογίες μαζικής διαχείρισης πληθυσμών και επηρέαζαν το αποτέλεσμα των ενόπλων συγκρούσεων. Κι εκτός των άλλων άμβλυναν τον μακιαβελικό χαρακτήρα, που είχαν οι αποστολές των πρωτοκοσμικών στρατών στη Σομαλία, στο Ιράκ δύο φορές, στο Αφγανιστάν, στη Συρία και αλλού την τελευταία εικοσιπενταετία για να θερίσουν «μελαμψούς». Οι διάφοροι πράκτορες με τις λευκές ποδιές, συνήθως μάλιστα αριστερών πεποιθήσεων¹², άρχισαν να αποκοτούν όλο και μεγαλύτερη δικαιοδοσία συμμετοχής στις συγκρούσεις που ξέσπασαν στον τρίτο κόσμο. Παριστάνοντας ότι σώζουν ζωές, στην ουσία λειτουργούν ως μακρύ έμμισθο χέρι των κρατών που άμεσα ή έμμεσα ωφελούνται απ' αυτές τις συγκρούσεις. Δεν είχαν τα δυτικά καπιταλιστικά κράτη εμπλακεί, τουλάχιστον από ένα σημείο και έπειτα, στο αιματηρό εμφύλιο στην Συρία; Είναι τα ίδια τα κράτη που στέλνουν τις ΜΚΟ τους για «ανθρωπιστικούς λόγους» στις εμπόλεμες περιοχές, κι όταν πια οι πράκτορες με τις λευκές ποδιές επιστρέψουν στην μαμά-πατρίδα έχουν ήδη μετατραπεί εκτός από ειδικό της εξωτερικής πολιτικής και ειδικό της διαχείρισης των «μεταναστευτικών ροών» (βλέπε και το κείμενο στη σελίδα 2-3).

Τα οφέλη που εισπράττουν τα δυτικά κράτη από την ευρεία συμμετοχή των ΜΚΟ στις ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις ακολουθώντας το επεμβατικό πρότυπο Κουσνέρ κάθε άλλο παρά αμελητέα είναι. Το γεγονός αυτό έχει αναγνωριστεί ήδη από την δεκαετία του '80, όταν η χρηματοδότηση των ΜΚΟ με σκοπό την συγκαλυμμένη άσκηση εξωτερικής εκτινάχθηκε σε πρωτόγνωρα ύψη. Με τον καιρό, όλα τα δυτικά κράτη άρχισαν να χρησιμοποιούν τις ΜΚΟ στην εξωτερική τους πολιτική. Το outsourcing το εργασιών που μέχρι τότε διεκπεραιώνονταν από κρατικές υπηρεσίες ή τον ίδιο το στρατό ήταν τεράστιο. Η επίσημη χρηματοδότηση για τις διεθνείς ΜΚΟ τέτοιου τύπου, τριπλασιάστηκε κατά την δεκαετία του '80 και διπλασιάστηκε ξανά κατά την δεκαετία του '90¹³. Δεν μιλάμε εδώ μόνο για τις υγειονομικές ΜΚΟ, αλλά για κάθε είδους ΜΚΟ, οι

οποίες συχνά εμφανίζονται κάτω απ' τον τίτλο "αναπτυξιακές" ή "ΜΚΟ εκδημοκρατισμού". Επιπλέον, όλο και περισσότερο, ΜΚΟ οι οποίες λειτουργούσαν ως θινκ τανκς άρχισαν να χρηματοδοτούνται και να αποκτούν τέτοια ισχύ, ώστε να καθορίζουν ποια ζητήματα ήταν άξια της διεθνούς προσοχής και ποια όχι¹⁴.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΕΛΙΚΑ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ;

Στα όσα είπαμε παραπάνω προσπαθήσαμε να εντοπίσουμε την ιστορική καταγωγή των ΜΚΟ ως κομμάτι της γενικής κρατικοποίησης της αριστεράς τις τελευταίες δεκαετίες. Προσπαθήσαμε να δούμε τους μετασχηματισμούς που επέφερε η ορμητική εισβολή των ΜΚΟ σε τόσα πολλά και διαφορετικά πεδία: από την κοινωνική πρόνοια μέχρι τις ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις. Προσπαθήσαμε να δείξουμε τον ειδικό ρόλο που διεκδίκησαν και κέρδισαν κομμάτια της μεσαίας τάξης των κινημάτων της δεκαετίας του '60, στην εφαρμογή καινοτόμων κρατικών πολιτικών. Το πρόβλημα μας είναι ότι οι ΜΚΟ που τις τρώμε ολοένα και περισσότερο στην μάπα, ενώ χρηματοδοτούνται και κάνουν την δουλειά του κράτους στο πολιτικό, κοινωνικό και ιδεολογικό επίπεδο, δεν αναγνωρίζονται ως τέτοιες. Ενώ οι ΜΚΟ είναι κυβερνητικές οργανώσεις όσο δεν πάει άλλο, ένα πέπλο σιωπής και συγκατάβασης χαρακτηρίζει την αντιμετώπιση τους.

Είναι γεγονός ότι αυτό που βιώνουμε σήμερα έχει βαθιές ρίζες στους γενικότερους μετασχηματισμούς που συνέβησαν κάτω από την μύτη μας τις τελευταίες δεκαετίες. Το κράτος έχει υποστεί βαθιές αλλαγές. Τι είναι όμως το κράτος; Είναι μόνο οι μπάτσοι; Τα κρατικά κτίρια; Ο στρατός; Οι δημόσιοι υπάλληλοι; Πόσο και που έχει απλωθεί το κράτος ως κοινωνικές σχέσεις, ιδεολογία, και υλικές απολαβές πάντα προς όφελος των αφεντικών; Τα ερωτήματα αυτά αρχίζουν ολοένα και μεγαλύτερη πολιτική σημασία καθώς η «πρώτη φορά αριστερά» έχει πιάσει για τα καλά τα γκέμια του κράτους και οι αντικρατιστές στέκονται ανήμποροι να καταλάβουν τι σκατά έχει γίνει. Επ' αυτού του ζητήματος θα επανέλθουμε.

1. Βλέπε και «Ο φασισμός χωρίς σβάστικα», *Autonome Antifa*, Α' έκδοση 2010, σελ. 54-55.
2. ΜΚΟ και άλλα φρούτα του ανθρωπισμού: Σύντομη ιστορία της χρηματοδότησης του ελληνικού κράτους για τη "διαχείριση" των μεταναστών εργατών, part 4, περιοδικό *Antifa* #42, 7/2014, σελ.14-17.
3. "Ανοιχτά" κέντρα κράτησης: Ακολουθα το χρήμα και θα καταλάβεις (ακόμα να το καταλάβεις), περιοδικό *Antifa* #46, 5/2015, σελ.8-12.
4. *The Movement*, Εκδόσεις Κομμούνα, 1988, σελ.226.
5. «Στο τέλος της δεκαετίας του '70 υπήρχαν 2,5 εκατομμύρια νόμιμοι μετανάστες εργάτες στις ΗΠΑ και 6 με 10 εκατομμύρια μετανάστες χωρίς χαρτιά (undocumented), οι περισσότεροι Μεξικανοί. [...] Υπολογίζεται ότι τα δύο τρίτα περίπου των 72000 υπηρετριών που δουλεύουν στη Νότια Καλιφόρνια είναι χωρίς χαρτιά». Οι Αγορές Εργασίας, Μαριάν Ντεμπούζυ, στο *The Movement* (1988) σελ. 304.
6. «Μία από τις ομάδες η οποία πήρε ρίσκα, εξερεύνησε νέες ιδέες και ανέπτυξε ένα καινοφανές πρότυπο για την πολιτική της δικαιοσύνης στην Αμερική ήταν η Εθνική Οργάνωση για το Δικαίωμα στην Κοινωνική Βοήθεια (NWRO) [...] Το 1966 η NWRO είχε 170 ομάδες σε 60 πόλεις [...] θα παρέμενε όμως μία μικρή, περιθωριακή και με περιορισμένη ισχύ στην αμερικανική πολιτική εκτός και αν έχτιζε ένα δίκτυο φίλων και συμμάχων [...] η NWRO είδε δυνατότητες και ευκαιρίες εκεί που άλλοι δεν μπορούσαν» Ανώνυμο κείμενο κατά πάσα πιθανότητα από κάποιο πρώην στέλεχος της οργάνωσης από το σάιτ <http://www.acorn.org/> Early growth.
7. Σε αυτή την διαδικασία η οικολογία έπαιξε καθοριστικό ρόλο. Έτσι ένα εργοστάσιο παραγωγής ενέργειας με την χρήση κάρβουνου στο Αρκάνσας, το οποίο υποβάθμιζε την ποιότητα ζωής των κατοίκων στις γύρω περιοχές και τις καλλιέργειες των αγροτών, αποτέλεσε ένα βασικό θέμα ενασχόλησης της ACORN στα μέσα της δεκαετίας του '70 και η τελική απόρριψη της εγκατάστασης του εργοστασίου μία μεγάλη νίκη για την ίδια και την επιρροή της. Μέχρι το 1980 είχε εξαπλωθεί σε είκοσι πολιτείες των ΗΠΑ απασχολώντας κάποιες χιλιάδες ακτιβιστών και άγνωστο αριθμό εθελοντών. Η ACORN άρχισε επιπλέον να εμπλέκεται τόσο στα ζητήματα που αφορούσαν την κοινωνική πρόνοια για τους βετεράνους του Βιετνάμ, αλλά ακόμη και στα αμιγώς εργασιακά θέματα. Το 1982, ενόσω οι δομές κοινωνικής πρόνοιας διαλύονταν οργανωμένα από τον νεοφιλελεύθερο Ρήγκαν, η ACORN έκανε μία καμπάνια με σκοπό την δημιουργία νόμιμων, ή έστω με την ανοχή των αρχών, καταλήψεων στέγης για τους όλο και περισσότερους που αντιμετώπιζαν στεγαστικό πρόβλημα. Η καμπάνια, η οποία συνοδεύτηκε με μία διαφημιστική εκστρατεία που προέβαλε το σύνθημα «Χρειάζεσαι ένα σπίτι», ήταν μία ακόμη επιτυχία της οργάνωσης. Το κρατικό χρήμα προς τα ταμιά της έρεε σε κάθε περίπτωση αδιάλειπτα, ό.π.
8. *Washington Post*, 14/10/2008, "Obama and ACORN" community organizers, phony voters and tax dollars". Σύμφωνα με την *Washington Post* η ACORN ήδη από το 1977 λάμβανε κρατικό χρήμα, καλύπτοντας ένα σεβαστό κομμάτι του προϋπολογισμού της.
9. Peggy Antrobus "Funding for NGOs: Issues and Options" *World Development*. 1987 Vol. 15 pp. 95-102.
10. «Communiste et Rastignac». Christopher Caldwell. *London Review of Books*. 9/7/2009.
11. Ό.π.
12. Βλέπε και «Τελικά όλα είναι μια σύμπτωση! Τρεις δεκαετίες "μη κυβερνητικού" ανθρωπισμού στη γειτονιά της πιο ειρηνικής χώρας του κόσμου», περιοδικό *Antifa* #51.
13. «Subcontracting Peace: The Challenges of NGO Peacebuilding», (2005) eds Oliver P. Richmond Henry F. Carey. Ashgate Pub Co. σελ. 37-41.
14. Ό.π. σελ. 46.

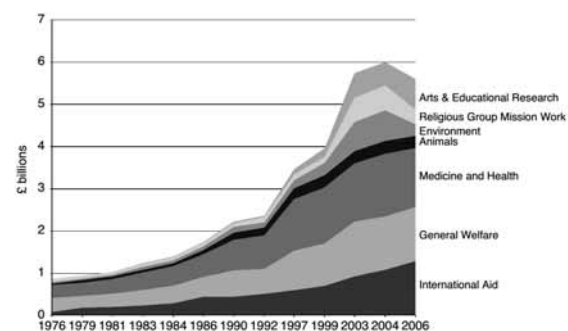

Figure 7.12: Cumulated voluntary income of top 500 charities (by sector), 1976-2006 (adjusted for inflation, 2009)
Source: Charity Statistics (1976-2006).

Συνολική χρηματοδότηση των 500 μεγαλύτερων ΜΚΟ στην Αγγλία

Τα ποσά που διαχειρίζονταν μετριούνταν σε μερικά δισ

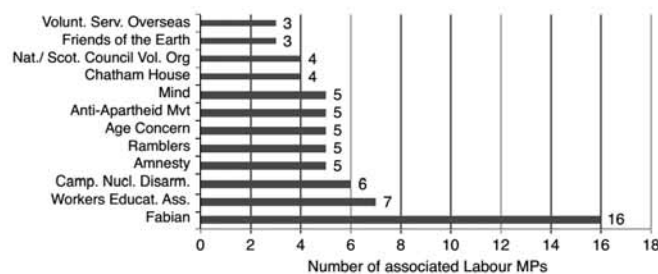

Figure 8.16: Top twelve NGOs with which Labour MPs were associated in 1945 and 1997
Source: *Who's Who and Who Was Who*, online edition, www.ukwhoswho.com.

Αριθμός βουλευτών του εργατικού κόμματος που είχαν σχέση με ΜΚΟ το 1997

Οι ΜΚΟ μετατράπηκαν σε έναν προθάλαμο για την κατάληψη βουλευτικών εδρών, υπουργικών γραφείων ακόμη και της πρωθυπουργικής καρέκλας.

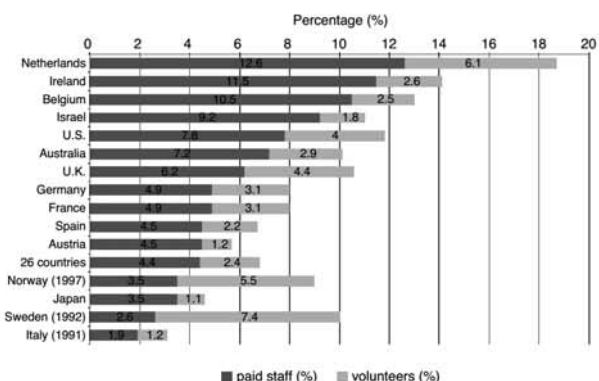

Figure 10.5: Non-profit share of total employment, with and without volunteers, by country, c. 1995

Source: Johns Hopkins Comparative Nonprofit Sector Project, *Global Civil Society At-a-Glance* (Johns Hopkins University, 2001), p. 5.

Συμμετοχή του μη-κερδοσκοπικού τομέα στην συνολική απασχόληση το 1995 (ποσοστό %, με μαύρο οι έμμισθοι, με γκρι οι εθελοντές)

Τα στοιχεία είναι από το «A Historical Guide to NGOs in Britain: Charities, Civil Society and the Voluntary Sector since 1945», Matthew Hilton, Nick Crowson, Jean-François Mouhot, James McKay, Palgrave 2012